

Posudek oponenta k bakalářské práci Jitky Zimové: LIDOVÉ ZVYKY JIŽNÍCH ČECH: MAJÍ ŠANCI PŘEŽÍT NOVÉ MILÉNIUM?

Po čistě formální stránce nelze autorce prakticky nic vytknout. Staví svou kompi- lační práci na dostatečném počtu relevantních publikací, parafráze a citace jsou v pořádku, práce má logickou a přehlednou strukturu. Stejně tak stylistická a grama- tická úroveň je odpovídající, až na některé neobratné formulace typu: „... *pokusím se dodržet co nejvíce lidových zvyků to půjde*“ (str.64)

Jako oponent mám však vážnější námítky týkající se zaměření a smyslu vynalože- ného úsilí. Především práce nesplňuje zadání vyjádřené v názvu. Za prvé, autorka vy- chází převážně z obecné folkloristické literatury bez regionální specifikace. Tu a tam uvádí krátké zmínky o zvykových variantách v jižních Čechách, úhrnem se však věnu- je tomuto regionu jen minimálně a práce má tak charakter kompilace již mnoha se- psaných kompilací na téma lidových zvyků v českých zemích. Tím vyvstává otázka, nakolik má taková práce vlastně smysl. Pokud se autorka chtěla zaměřit více na oblast jižních Čech, měla se spíše vydat do regionálního oddělení Státní vědecké knihovny a vycházet měla především z folkloristických a etnografických časopisů, sborníků a ro- čenek nežli z všeobecných knižních publikací určených široké veřejnosti. Velmi pří- nosné by bylo také její vlastní pozorování v terénu - tato zkušenostní a osobní rovina však v práci překvapivě chybí. Za druhé, práce se navzdory svému názvu prakticky nezabývá důležitou otázkou vyjádřenou v podtitulu, tedy zda mají lidové zvyky šanci přežít další tisíciletí. Tomuto tématu věnuje autorka kapitoly 7 a 8, které dohromady činí jednu půlstránku, kapitola 8 s názvem *Pokus o obnovu dodržování zvyků* dokon- ce čítá pouhé tři věty, navíc nepochopitelně rozdělené odstavcem.

Celkově se zdá, že autorka ráda a ochotně vyjmenovává fakta (kapitoly 4, 5, 6, které tvoří vlastní jádro práce), ale spíše nerada přemýšlí, protože ty části práce, které vy- žadují určitou úvahu, zvážení příčin a následků, formulaci souvislostí nebo interpre- taci (jako je *Úvod* a *Závěr*, *Původ a vznik zvyků* a zmíněné kapitoly 7 a 8) jsou mimo- řádně slabé a ve své stručnosti až nicneříkající. Např. kapitola 2. s názvem *Druhy svátků* obsahuje pouze heslovité rozdělení tzv. církevních a tzv. světských svátků bez jakéhokoliv vysvětlení, ačkoliv právě toto dělení (vzhledem k provázanosti sakrálního a profánního v tradičních společnostech) by zasluhovalo podrobnější zdůvodnění. Stejně tak kapitola 3. uvádí heslovité rozlišení mezi pojmy „zvyk“, „pověra“ a „pranos- tika“. Proč právě (nebo pouze) tyto tři a ne třeba pojmy jako rituál, kult, magie atd.? Navíc se mi nezdá vhodné definovat tyto (pro autorku patrně klíčové) pojmy jen za pomoci Slovníku spisovné češtiny. Autorka měla sáhnout spíše po trojdílné encyklo- pedii *Lidová kultura: národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska* (Mladá fronta 2007), kde by k těmto pojmům našla podrobné, odborně relevantní informace a různé varianty výkladu. To se týká i jednotlivých zvyků v práci popisovaných, ale i samotného jihočeského regionu. Je vůbec překvapivé, že toto nejaktuálnější a nejob- sáhlejší dílo české folkloristiky (navíc dostupné i ve fakultní knihovně) autorka ke své práci vůbec nepotřebovala.

Práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji známku 2-3 podle úrovně obhajoby a zvážení zkušební komise.

PhDr. Vít Erban
Katedra filosofie a religionistiky TF JU
19.5. 2009 v Českých Budějovicích